

# NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih  
nameščencev in upokoјencev  
:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne štev. 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,  
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina . . . . . „ 20.—

Četrletna naročnina . . . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Uredništvo: Štebi Alojzija, Vič pri Ljubljani, Pod Rožnik štev. 296. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednico.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/1. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

## Nabavljalna zadruga drž. nameščencev v Ljubljani.

Nabavljalna zadruga državnih nameščencev v Ljubljani je imela II. redni občni zbor dne 27. in 28. marca t. l.

Otvoril ga je predsednik upravnega odbora g. Karel Urbančič s pozdravom na navzočega predsednika Saveza g. Miloša Štiblerja, člana upravnega odbora Saveza g. Adolfa Ribnikarja in predsednika nabavljalne zadruge državnih železničarjev v Šiški g. Cerčka, nakar je dal besedo g. Štiblerju.

G. Štibler se zahvali za pozdrev in izroči obč. zboru pozdrave Saveza, ki ima zadrugo še od svoje lanske letne skupščine, ki je bila prav na tem mestu, v najlepšem spominu. Bodri navzoče združnike k samozavestnemu delu v korist zadruge in podporo upravnega in nadzornega odbora in opozarja, da so imeli državni nameščenci v Ljubljani že pred vojno svojo konsumno zadrugo, katera pa ni uspevala. Po vojni je oživela druga zadruga državnih nameščencev v Ljubljani, bivša »Samopomoč«, katera ravno tako ni bila zmožna življenja in je s tem vzela zaupanje in vero v združništvo večini državnih nameščencev. Nekaterih pa vendar le niti ta niti drugi neuspah ni oplašil in ustanovili so sedanjo nabavljalno zadrugo. Ustanovitelji so ugotovili najprej grehe »Samopomoč« in potem uravnali življenje zadruge. S tem so krenili na pravo pot. Konstatira, da je Savez ugotovil po reviziji zadruge v preteklem letu, da je zadruga zmožna življenja in da bo uspevala. Priporoča še enkrat vsem državnim nameščencem, da se oklenejo svoje za-

druge in ji pomagajo do popolnega razvitka. V ta namen konča z vzklikom »Živeli!«

G. Urbančič je nato podal pred prehodom na dnevni red svoje poročilo. Iz tega je posneti, da vsi dosedanja obč. zbori pričajo o veliki brezbriznosti državnih nameščencev za svoje lastne interese. Današnja udeležba (99 članov) nam je živ dokaz, da zadruga zavest v naših vrstah še ni dovolj napredovala, še jasnejši dokaz združne nezavednosti je pa zelo pičlo število onih, ki kupujejo v zadrugi. Navzlic temu pa se je dosegel še dosti ugoden rezultat, tako da se bo mogel del čistega dobička razdeliti tudi letos med združnike kot povračilo konsumiranega blaga. Ako bi vsi člani kupovali vse svoje potrebščine v zadrugi, bi bil uspeh lahko večji, žal pa imamo od ca. 1050. članov samo 70 takih zavednih. — Okroglo 400 članov kupuje v zadrugi le dežma, ostalih 600 članov pa rajši podpira trgovce. Izgovori, kakor n. pr., da stanuje kdo predaleč od zadruge, ali da ne more od trgovca, ker dobi pri njem roba na kredit, ali da ni v zadrugi nič ceneje kot pri trgovcih ne drže, ker je skrbel odbor, da je vse te neprilike po možnosti odpravil. Roba se dostavlja na željo članov vsakemu na dom, prodaja se na knjižico proti mesečnemu plačevanju, tudi s cenami smo bili vsaj nekaj vedno nižji kot trgovci, dasi so vsi strokovnjaki mnenja, naj ne bodo cene nižje od trgovskih, ker je to varnejše za zadrugo, posebno, dokler živimo v nestalnih valutarnih razmerah. Združnikom pa bi bilo lahko vse eno, ako dobe roba pri vsakem posameznem nakupu ceneje kot pri trgovcih, ali pa, ako jo plačajo po isti ceni in dobe zato koncem leta skupno nanje odpadajoči del čistega dobička. Tudi glede kakovosti blaga so se čule

včasih pritožbe. Vsakemu trgovcu se pripeti, da dobi tuintam slabše blago, tudi nam, — to pa ne po naši krivdi. Take redke slučaje pa pridno izrabljajo razni godrnjači in napeljujejo tako vodo na mlin trgovcev. Apelira na člane, da upoštevajo težkoče, ki jih ima zadruga v danih razmerah in da tem razmeram primerno uravnajo svojo kritiko. Prav je, da je kritika, samo dobrohotna naj bo i na pravem mestu. S praznim besedičenjem se jemlje ugled zadruge, omaja se zaupanje članov v njo in jemlje funkcionarjem veselje do dela. Ne razdirajmo, temveč gradimo!

S tem preide na dnevni red in da besedo knjigovodji g. Vodopivcu, ki prečita završni račun z dne 30. dec. 1923, račun izravnanja, račun izgube in dobička s poročilom o kretanju članov in deležev. Po kratki razpravi o bilanci in poročilih je obč. zbor odobril vse.

Tajnik upravnega odbora g. Beguš je podal potem podrobno poročilo o celokupnem delovanju upravnega odbora. (To poročilo priobčimo prihodnjč.) K temu poročilu je pojasnil predsednik nab. zadr. drž. železničarjev g. Cerček skupne nabave. Za njim je poročal predsednik nadzornega odbora g. ing. Dimnik o delovanju nadzornega odbora. Iz poročila sledi, da je imel nadzorni odbor 9 svojih sej, udeleževal pa se je po enem ali več svojih članih tudi vseh tedenskih sej upravnega odbora. Skrbno je opazoval delo uprave in gre pri tem posebno zahvala gg. Primožiču, Urbancu in Vodopivcu, ki je izvrševal svojo nalogo kot knjigovodja v vzornem redu. Bilance so se napravile skozi vse leto štiri in izkazujejo:

1.) z dne 22. 5. izvršena po revizorju

Ferjančiču . . . . . Din 23.000

Fr. Zelenik:

## Iz zgodovine sladkorja.

Danes pozna vsak otrok sladkor in njegov okus. Ali komaj sto let je, odkar se je sladkor začel uveljavljati kot del ljudske prehrane. Evropa je spoznala sladkor jako pozno, čeravno je v soku raznih sadov in rastlin. Trdijo, da je Evropa spoznala sladki sod sladkornega trsa še le za časa križarskih vojen in so še le križarji prinesli vkuhan sok sladkornega trsa v Evropo. Pač pa so poznali v Indiji sok sladkornega trsa že več stoletij pred Kristom. Ob obalih reke Ganges je rastele divji sladkorni trs. Po Kristu pa so gojili sladkorni trs že v Perziji, Mali Aziji in Afriki. Da pa kljub temu niso poznali sladkorja, je popolnoma umljivo, ker tudi gojilci sladkornega trsa niso poznali sladkorja, ampak so vporabljali le vkuhan sok (sirup). Prevoz soka je bil neroden in evropski narodi so porabljali med kot sladilo. Ko so pa iznašli kristaliziran sladkor, je oživela trgovina z njim. To trgovino so imeli v rokah Benečani, katerim je donasala mastne dobičke. Ako stoji sok dalje časa mirno, nastajajo sladkorni kristali.

Sladkor je bila novost, katero pa so si lahko privoščili le najbogatejši imetniki, ker je veljal kilogram sladkorja n. pr. leta 1400 24 zlatih kron, za tiste čase ogromno svota.

Gojitev sladkornega trsa in pridobivanje sladkorja pa se je razvilo po odkritju Amerike. Prenesli so sladkorni trs tja in sto let pozneje so obstojale tam že velike plantaže, posebno na Kubi, ki je še danes največji producent sladkorja.

Ko je leta 1809. odkril kemik Markgraf način, po katerem se pridobiva sladkor iz sladkorne pese, je bila dana podlaga, na kateri je postal sladkor važen činitelj v prehrani človeštva. Na ta način so začeli proizvajati nekaj let pozneje sladkor in skozi desetletja se je ta industrija tako izpopolnila in razširila, da je pred vojno veljal kilogram neobdavčenega sladkorja komaj 28 vinarjev. Pred vojno je krič sladkor iz trsa — pravijo mu »kolonijalni sladkor« — 49% svetovne potrebe, sladkor iz pese pa 51%. Danes krije kolonijalni sladkor 70% potrebe. Med vojno je proizvodnja sladkorja iz trsa jako napredovala, med tem ko je proizvodnja iz pese močno nazadovala. Že več let pred sve-

točno vojno so strokovnjaki (n. pr. prof. Julij Wolf) dokazali, da bo sčasoma kolonijalni sladkor, ako ne izpodrinil, pa vsaj znatno omejil proizvodjo sladkorja iz pese. Vprašanje je, v kakšni meri in kdaj se bode to uresničilo. Že Amerikanci so trdili, ko so dobili Kubo v svoje roke, da bode sčasoma kolonijalni sladkor popolnoma krič potrebo vsega sveta. Morda je svetovna vojna ustvarila take pogoje. Znano je, da dobiva Nemčija, kjer je bila gojitev sladkorne pese najbolj popolna, na hektar zemlje največ 47% sladkorja, nasprotno pa daje hektar zemlje na Haiti ob najbolj primitivni obdelavi 104% in na dobrih plantažah tudi do 334% sladkorja. Pesa rabi mnogo prostora, med tem ko raste trs na gostu.

Zanimive so številke, katere nam kažejo, kakšna je poraba sladkorja na osebo po posameznih zemljah. Statistika pravi, da je leta 1910. porabila ena oseba v Avstraliji 55 kg, v Združenih državah Amerike 32,2, v Evropi 15, v Aziji 4½ in v Afriki 1 kg sladkorja. Poraba sladkorja je jako odvisna od cene, trošarine in kulturnih razmer. V evropskih državah je leta 1910. znašal konzum sladkorja na



2.) z dne 22. 9. . . . . Din 20.000  
 3.) » » 22. 9. . . . . » 28.000  
 4.) » » 30. 12. . . . . » 49.000

čistega dobička. Dobitek pa bi se seveda zmanjšal, ako bi ne imeli pri sladkorni akciji 25.000 D čistega dobička, ako bi ne prejeli od oddanih lokalov 9.600 D najemnine in ako bi morali plačevati davke in najemnino za lokale. Izjavlja vsled tega, da je treba znižati režijske stroške, omejiti prodajo le na glavne življenjske potrebščine in nakupovati en gros, ali pa v družbi z drugimi zadrugami. Priznava pa, da je delal upravni odbor vse v dobri veri, zato se zahvali nekaterim članom tega odbora za delovanje in predlaga upravnemu odboru absolutorij.

Na poročilo nadzornega odbora nastane glede kakovosti robe, glede omejitve obrata na prodajo glavnih predmetov in glede uporabe kapitala kratka, začetkom umerjena, proti koncu pa precej ostra razprava, ki je šla deloma na račun nadzornega odbora, češ, da je oviral delo upravnega odbora in mu delal težkoče. Po tej razpravi se poročilo upravnega in nadzornega odbora odobri, in se da obema odboroma absolutorij.

Nato prevzame besedo g. Adolf Ribnikar, ki pojasni svoje stališče, ki ga mora zastopati kot zaupnik zadruga pri Savezu. Videl je, da je zadruga večkrat v težavah zaradi pomanjkanja kredita in ugotavlja, da je vse še v prvih težavah. Na eni strani privatna konkurenca in sposobnost trgovcev, ki nadkriljujejo ono drž. uslužbencev, na drugi strani pa, da se združniki ne zavedajo pomena zadrug in ne delujejo po njihovih zahtevah, vse to so težave, ki ovirajo zadruga pri napredovanju, zato uspeh in dobiček teh zadrug tudi ni še tako velik, kakor bi ga sicer lahko pričakovali. Iz teh zadrug pa se sčasoma lahko razvije lepa organizacija, ki bo koristila vsem državnim nameščencem. Vse naše združništvo sloni na uredbi pokojnega fin. ministra Kosta Stojanovića, ki je hotel napraviti krepko organizacijo do popolnosti. Zato je osnoval Savez in s tem je bilo rešeno ravno vprašanje kredita, ker je s to uredbo poskrbel Savez tudi velike finančne možnosti, kakor 1 % davek na državne nabavke. S tem kapital raste, moč Saveza se veča in z njim tudi moč zadrug. Savez ima danes ca. 42 milijonov dinarjev kapitala, ki se bo povečal do konca prihodnjega leta približno na 150 milijonov dinarjev. Je pa sam Savez še v težavah, zato se tudi tam še eksperimentira, kako bi se napravila iz njega ustanova z zdravim in zanesljivo podlago. Kapital Saveza je porazdeljen po zadrugah, katerih ima sedaj 139 s 140.000 članov. Napravil se je sklep, da se bo dal zadrugam kredit za robo od Saveza za trimesečne potrebiščine. Izjavlja, da je kredit naše zadruga majhen, ker ima malo jamstva in priporoča zvišanje deležev in jamstva, ako hočemo povečati kreditno zmožnost. Videl je, kakor že omenjeno, težave tudi pri Savezu, celo pri knjigovodstvu, prepri-

osebo: Anglija 39,4, Švica 32, Nemčija 19, Francija 17½, Avstrija 11,80, Rusija 9,8, Srbija 4,5, Italija 4 in Bulgarija 3,5 kg.

Jugoslavija rabi na leto okoli 8000 vagonov sladkorja. Imamo osem tovarn, katere pa do sedaj niso krile naše potrebe radi nezadostne saditve pese. Uvažali smo znatne množine sladkorja. Uvoz je znašal leta 1921. 3246 vagonov in leta 1922. 2776 vagonov. Pač pa čitamo sedaj, da bo letos saditev pese že tako obsežna, da bomo z lastno produkcijo krili vso potrebo sladkorja. Na ta način bo ostalo doma veliko milijonov dinarjev, ki smo jih sedaj dajali tujini za sladkor.

## O zunanjih (kirurških) tuberkulozah.\*

Kakor se vidi že iz naslova, hočem govoriti o zunanjih tuberkulozah (kosti, zglobov, mezigovnih žlez itd.), ki se dajo zdraviti tudi operativno; toda preden preidem na stvar samo, bi želel izreči nekoliko besed vobče o tuberkulozi, o njenem provzročitelju, o načinu, kako se prenaša ta bolezen z enega človeka na drugega, kako se je človek obvaruje ali, če je obolel za njo, kako se mora zdraviti.

\* Iz 6. številke lista »Zdravje«, leto 13.

čal pa se je, da se tudi tam izboljšuje. Zadruga pa bodo imele od Saveza največ koristi, kadar bo on nastopal napram njim kot producent ali veletrgovina. Naloga Saveza je gledati in delati na to, da dobijo zadruga robo iz prvih rok in izključevati verižništvo. Stopil je že v družbo z jako lepo tovarno perila v Beogradu, kjer se izdeluje prvovrstno perilo po res nizkih cenah, kakor se to ne dobi nikjer drugod, in je upravni odbor sklenil, da to tovarno še bolj privede na se in da razširi prodajo teh izdelkov, če mogoče po vseh zadrugah. V ta namen bo obiskoval zadruga potnik, ki bo imel razstavo perila in na ta način se bodo preskrbovale vse zadruga in vsi združniki lahko s perilom po najnižjih cenah. — Zadruga v Sarajevu je dobila v eksploatacijo državni gozd. Proračunala je, da bo dobila drva iz tega gozda za 50 % ceneje kot so na trgu. Tudi pri nas bomo poizkusili to podvzeti. Napravil se je tudi sklep, da poizkusi dobiti Savez od države v upravo državno posestvo Belje. Tam je velika tovarna za sladkor, velika ekonomija, mlin, klavnica i. dr. Ako bo ta poizkus uspel, se bo dobivalo veliko živil za zadruga. Razmišlja se torej prav resno tudi pri Savezu, kako pomagati zadrugam, posebno onim ob državnih mejah. Namerava se otvoriti v večjih krajih skladišča za kolonialno blago. Šele potem, kadar bo postal Savez res veletrgovec ali fabrikant, nam bodo zadruga to, kar mi želimo. Želi in priporoča, da združniki ne obupavajo in da vzdrže in da zaupajo zadrugi. Le tako bo zadruga uspevala s pomočjo Saveza in združnikov samih.

G. Urbančič se zahvali g. Ribnikarju za temeljito poročilo in preide k 4 točki dnevnega reda: razdelitev čistega dobička. Predlog nadzornega odbora v tej zadevi se soglasno sprejme. Po tem predlogu se dotira dobrodelnj fond z 2 % t. j. Din 980.89, katere dobi na predlog g. Deržaja N. Glas. (Temu znesku sta darovala upravni in nadzorni odbor še Din 85.— od svojih nagrad kot prostovoljni prispevek tako, da dobi N. Glas skupaj Din 1065.80 op. poročevalca.) Dlje se dotira rezervnemu fondu 45 %, t. j. Din 22.070.03; za nagrade upravnemu in nadzornemu odboru se dočloči 22 %, t. j. Din 10.785.— in združnikom se povrne 31 %, t. j. Din 15.208.61. Čisti dobiček za leto 1923 znaša torej 49.044.53 D.

Nato se preide k volitvam upravnega odbora. Stavljena sta bila dva predloga in sicer: prvi predlog g. ing. Dimnika za listo s tremi dosedanji in štirimi novimi odborniki, drugi predlog g. Omerza za listo celokupnega dosedanjega odbora. Volilo se je z listki in je dobil prvi predlog 44 glasov, drugi pa 27 glasov, skrutinatorji pa so ugotovili, da je bilo 5 glasovnic preveč, ker je bilo navzočih le 66 volilcev, glasovnic pa je bilo oddanih 71. Ker so nekateri člani protestirali in hiteli izjavljati, da volitve niso pravilne, obenem pa so zahtevali, da se z ozirom na pozni čas pre-

ložj obč. zbor in nadaljuje drugi dan je zaključil g. Urbančič obč. zbor ob 23. uri z izjavo, da se nadaljuje 28. marca ob 20. uri.

Dne 28. marca otvori g. Urbančič ob 20. uri nadaljevanje obč. zbora in da besedo g. Deržaju, ki pravi, da je treba voliti vnovič upravni odbor, ker včerajšnje volitve niso uspele. Zagovarja drugič predlog za celokupni stari odbor, med tem ko govori ing. Dimnik za svoj predlog, da se stari odbor deloma zamenja z novimi člani. Voli se zopet z listki. Po končanem skrutiniju razglasi g. Šturm kot skrutinator izid volitev. Izvoljen je bil dosedanji odbor s 53 proti 43 glasovi. Med združniki je nastala burna in ostra polemika, po kateri so zapustili nekateri s protestom zborovanje.

G. Deržaj predlaga nato listo nadzornega odbora, katere se sprejme z večko večino glasov.

Sprejmejo se še predlogi za izpremembo pravil glede povišanja jamstva, predlog za pooblastilo glede zadolžitve zadruga; glede zapadljivosti nedvigljivih dividend rezervnemu fondu in še nekateri drugi predogi in nasveti, nakar zaključil g. Urbančič obč. zbor ob 22. uri.

K temu poročilu dodajemo: Stari odbor je ostal in odnesel zmago. Ni pa ta zmaga tako sijajna, da bi se je mogel posebno veseliti. Razmerje 53:43 za dosedanji odbor ni posebno razveseljivo. Le ako so mu interesi zadruga najsvežejša stvar se lahko raduje nad to zmago. V njegovih rokah je sedaj nadaljnji napredek zadruga, za morebitno njeno nazadovanje pa ima sorazmerno toliko več odgovornosti, kolikor nasprotnikov je imel v tem boju. Boj je bil precej hud in oster in ravno to se nam zdi vesel pojav, ker smo prvič videli, da so pričeli združniki z zanimanjem slediti delu zadruga in ji hočejo pomagati. Z radostjo beležimo to, ker vidimo v tem jamstvo, da bo zadruga živel in napredovala.

Opoziciji pa bi priporočali malo več resnosti in močatosti. Izjave nekaterih, da izstopijo, ali, da bodo delovali proti zadrugi so kakor pri otroški igri vsled spora nastale jokajoče grožnje: — sedaj se ne gremo več. — Zadruga vse, — osebe nič in vse bo dobro!

*Spomladansko obleko kupite najceneje pri*

*Jos. Rojina, Ljubljana.*

## Vabilo

za pristop k »DOBROTI«, obmrtnemu podpornemu društvu poštnih nameščencev v Ljubljani.

Dobrota ima namen podeljevati ob smrti svojih članov denarne podpore njih svojcem. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1922. in od takrat prav uspešno deluje.

## OBČI DEL.

### Odkdaj poznajo tuberkulozo.

Lahko se reče, da obstoji tuberkuloza, odkar so začeli ljudje živeti v skupinah. Nekateri raziskovalci so našli tuberkulozne bakterije v starih egiptovskih mumijah, ohranjenih do dandanes.

Dva angleška zdravnik, Th. Keid in Baillie, sta bila prva, ki sta v 18. stoletju govorila o tuberkulozi med ljudmi. Potem je prišel Francoz Bayle leta 1810. ter je primerjal tuberkulozo s škrofulozo (kolika je bila njegova moč opazovanja tedaj, ko niso ničesar vedeli o tej bolezni!).

Prvo solidno anatomo - patološko podstavo pa je dal tuberkulozi Laennec (istotako Francoz), ki je, žal, prezgodaj umrl za to strašno boleznijo (v 45. letu življenja). Zanj so bile granulacije začetni stadij tuberkuloznih obolenj. Te imajo obliko majhnih tridih mozoljev, velikih 1.20 do 3 mm, ali kazeozne mase (sirasta mehka tvarina, ki nastane iz granulacij, če se niso mogle ozdraviti). Nadaljnji razvoj teh kazeoznih mas se dá ustaviti samo, če se je začel v tem času organizem popravljati. Tedaj reagira tako, da ustvarja na obolelem kraju fibrozne tkanine in prinaša apnene sestavine. Po Laennecovem mne-

nju so granulacije in kazeozne mase isto. Laennecu gre zasluga za edinstvo tuberkulozne tvarine. Potem nas je naučil, da ugotavljamo taka obolenja pri živih ljudeh s prisluškavanjem (če nastavimo uho na prsni koš, da slišimo dihanje). Pa ne samo tega, ampak ugotovil je, izvrševaje jako veliko sekcij, nekakšen vrstni red v obolevanju posameznih organov človeškega telesa; na prvo mesto je postavljajl one, ki jih je najpogosteje našel inficirane s tuberkulozo, na poslednje mesto pa šele one, ki jih napada tuberkuloza najredkeje. Tako pravi: »Morda ni nobenega organa, ki ne bi mogel oboleti za tuberkulozo«. Njih vrstni red je ta-le: bronhialne žleze, žleze na vratu, v drobu in vse ostale mezigovne žleze vsega organizma; trebušna in pljučna mrena; vranica, možganske opne, možgani, hrbtenična vretenca, rebra, vse ostale kosti. Redkeje se razvija tuberkuloza v mišicah. Časih se začne v organih, ki smo jih našli zgoraj, in zlasti v sluznici črev in mezigovnih žlezah ter se šele pozneje pojavi v pljučih.

Willemin (Francoz) je dokazal s poizkusi na živalih, da se dajo tuberkulozni produkti (gnoj, slina itd.) presaditi (inokulirati) z ene živali na drugo. Tako je potrdil še enkrat edinstvo tuberkuloze, ki ga je proklamiral



V začetku je društvo omejilo delovanje na poštne nameščence, že lani pa ga je razširilo na vse javne nameščence. Pri tem ga je vodilo to-le načelo:

Društvo šteje sedaj okrog 600 članov. V interesu članstva je, da se to število do neke določene meje zviša. Le tako se more povečati tudi znesek podpore, ne da bi članski prispevki preveč obremenjevali člane.

Če bi posamezne stroke javnih nameščencev vsaka zase hotela osnovati take podporne sklade, bi glede na omejeno število članov nobena ne mogla doseči onega uspeha, ki ga more doseči večje društvo. Morala bi pobirati od članov jako visoke prispevke, ki bi jih posamezni težko utrpeli, ali pa bi bile podpore tako nizko odmerjene, da bi bil pomen podpornega sklada iluzoren. Zato ne bi bilo samo v korist naših članov, ampak v korist vsakega iz vrst nameščencev drugih strok, če pristopi k našemu društvu, ki že obstoji in je že svoje delovanje popolnoma uredilo ter uspešno deluje.

Pristop k »Dobroti« imajo aktivni uslužbenci, pa tudi vpokojenci. Dalje se sprejemajo tudi njih žene in otroci v starosti od 6. do 21. leta. Otroci veljajo kot izredni člani in plačujejo nižje prispevke kakor redni člani, njih svojci pa so deležni tudi nižjih podpor. Z 21 letom (na željo pa tudi prej) se otroci lahko sprejmejo kot redni člani. Pristop je omejen na starost do 45 let, vendar pa se pri starejših članih, ki niso imeli preje priložnosti pristopiti k društvu, napravi do določenega roka izjema.

Kdor želi pristopiti k društvu, mora izpolniti pristopno izjavo in po toliko osebnih popisov, kolikor oseb (sebe, ženo, otroke) hoče prijavit kot člane. Tiskovine so na razpolago pri odboru društva.

Podpore znašajo v letu 1924. za člane v prvem letu članstva 500 Din, pozneje pa 800 dinarjev. Za otroke znaša podpora polovico teh zneskov. Kdo ima pravico do podpore, določajo pravila.

Sredstva za izplačevanje podpor, za upravo društva in za nabiranje rezervnega sklada dobiva društvo v glavnem iz članskih prispevkov. Ti sestojijo iz obmrtnih prispevkov, iz letne članarine in iz pristopnih prispevkov. Obmrtni prispevek je svota, ki jo mora plačati vsak član vsakokrat, ko kak član umre. Ta prispevek znaša sedaj 2 Din za red-

ne člane in 1 Din za otroke, če umre reden član društva; če pa umre kak otrok, pa plačajo odrasli kot otroci le po 1 dinar.

Letna članarina znaša za vse člane brez razlike po 2 Din in se pobira hkatu s prvimi osmrtnimi prispevki za dotično leto. Pristopni prispevki, ki jih mora plačati vsak član, kadar vstopi v društvo, sestojijo iz pristopnine (ki je različna po starosti člana ob njegovem vstopu), iz redne članarine in iz treh obmrtnih prispevkov, ki jih mora plačati vsak član naprej, neglede na to, da mora ob vsakem smrtnem slučaju še posebej plačati določeni obmrtni prispevek. Višina pristopnih prispevkov je razvidna iz naslednje rgzpredelnice:

Plačati imajo :	pristop- nine	letne članar- ine	treh ob- smrtnih prispev- kov	skupno
otroci v starosti od 6 do 21 l.	250	2	3	750
redni člani starosti „ 17 „ 25 „	5	2	6	13
„ „ „ „ 25 „ 30 „	7	2	6	15
„ „ „ „ 30 „ 35 „	9	2	6	17
„ „ „ „ 35 „ 40 „	12	2	6	20
„ „ „ „ 40 „ 45 „	15	2	6	23
redni člani, ki se jim izjemno dovoli pristop po 45 letu starosti, plačajo . . . . „ 45 „ 60 „	18	2	6	26

Za plačilo razmeroma visokih pristopnih prispevkov dovoljuje odbor na željo olajšavo, da se plačujejo v obrokih, ki pa ne smejo biti nižji kot 10 dinarjev.

Prispevki za ženo in otroke se praviloma pobirajo od nameščenca, ki je te člane prijaval, skupno z njegovimi prispevki. Za plačevanje se uporabljajo položnice.

Vsa potrebna pojasnila daje odbor (Sv. Jakoba trg št. 2).

**„Hotel Slon“, Ljubljana**  
Moderno preurejeno kopalnišče, restavracija in kavarna  
Centralna kurjava!

**VESTNIK.**

Nadaljevanje poročila o delovanju Gl. Saveza priobčimo prihodnjč, ker se bo isto vsled najnovejših, od tajnika v Beogradu prjetih informacij izpopolnilo.

Laennec. Ali tudi njegova dela kakor dela onih, ki smo jih imenovali zgoraj, so morala prebiti večjo borbo in vse to je bilo tako negotovo, dokler niso prišli po Pasteurjevih izsledkih (glej zvezek »Zdravja«, izdan leta 1922., posvečen stoletnici Pasteurjevega rojstva) dela Roberta Kocha (Nemca), ki so nam odkrila pravega provzročitelja te bolezni.

Koch je dokazal, da povzročča tuberkulozna obolenja bacil, ki je v izpljunktih tuberkuloznih ljudi, v škrofuloznih žlezah in v podobnih obolenjih zglobov in kosti kakor tudi pri živalih, ki so inficirane slučajno ali namenoma. Takoj potem je opozoril na nevarnost, ki izvira iz izpljunktov, s katerimi se tuberkuloza širi, ter je zahteval, da se morajo ti izpljunki in vsi predmeti, ki so okuženi z njimi, strogo desinficirati, da se preprečijo ona silna razbolevanja, ki prinašajo človeštvu ogromno bedo in toliko smrtnih primerov.

Laennec, Willem in Koch so imena, ki jim mora izkazovati človeštvo dostojno spoštovanje za genialne izsledke o tuberkulozi.

**Tuberkulozni bacil.**

Tuberkulozni bacil je tenka, nepremična paličica, velika 1.5 do 3.5 mikronov (mikron je 1/1000 del milimetra).

Dasi je mogoče reči na podstavi najnovejših raziskav, da obstoji pri sesalcih samo en tip bacila, ki je nazvan bacillus tubercu-

losis mammalium (tuberkulozni bacil sesalcev), ga hočemo vendarle razdeliti na dve vrsti: na človeškega in govejega. Ptiči, ribe itd. imajo istotako svoj tip.

Človeški tip je večji in tanjši, goveji pa krajši in debelejši. To so njiju morfološke lastnosti; toda te dve vrsti smo omenili zlasti za nastopnih razlogov:

Če vbrizgamo govedu bacile človeškega tipa, oboli goveda po navadi za tuberkulozo jako lahke oblike. Če pa injiciramo drugemu govedu isto količino bacila, govejega tipa, provzročimo z njo mnogo strašnejše tuberkulozne lokalizacije. Da bi pa pri isti živali provzročili nevarnejša tuberkulozna obolenja z bacilom človeškega tipa, moramo inokulirati pogostnejše in večje količine danega bacila.

Nekaj podobnega se je opazilo pri ljudeh, t. j. da so zanje bacili govejega tipa manj nevarni, dočim je človeški jako virulenten. Po nekaterih avtorjih je goveji tip nevaren tudi še otrokom pod 5 leti, ki trpe zlasti za obolenjem kosti, zglobov, mezzgovnih žlez itd. Zato se hočemo, ko bomo govorili o odvrtaanju tuberkuloze, zlasti baviti z vprašanjem mleka, surovega masla, sira in mesa, ki prihaja od živali, inficiranih s tuberkulozo, ker smo videli, da so njih bacili nevarni za človeka.

Društvo zemljiškoknjižnih uradnikov in izprašanih aspirantov v Ljubljani sklicuje svoj II. redni občni zbor na nedeljo 18. maja 1924 ob 2. uri popoldne (14. uri) v Ljubljani, soba št. 28, justične palače. Dnevni red v smislu društvenih pravil. Tovariši, kateri se občnega zbora ne morejo udeležiti, se naprošajo, da pošljejo svoja pooblastila tovarišem v Ljubljani, odnosno, da jih izroče odposlancem. — Odbor.

Fran Regally †. V torek ponoči je umrl v Ljubljani po dolgotrajni bolezni g. Fran Regally, dvorni svetnik in podpredsednik deželnega sodišča v pokoju. Pokojnik je bil odličen slovenski jurist. Dolga leta je pripravil slovensko izdanje občega državlanskega zakonika in veljal na polju materialnega civilnega prava za kapaciteto. Svoje delo pa je zanosoval tako visoko, da je ni mogoč dokončati in to tem manj, ker je po prevratu nastal nov problem, kako se bo dosedanje avstrijsko pravo z vsemi novimi dopolnitvami zli- lo s pravnimi sistemi ostalih jugoslovenskih pokrajin v enoten, za naše razmere prilagojen sistem. Na tem svojem težavnem delu je delal tudi še po upokojitvi, v kolikor mu je pač dopuščala bolezen. Pogreb se je vršil ob mnogobrojni udeležbi dne 17. t. m. ob 5. uri popoldne iz Hilslerjeve ulice 7, na pokopališče k Sv. Križu. Naj počiva v miru!

Za tiskovni sklad »Našega Glasa« sta darovala: g. Josip Jaklič, carin, upravnik v pok., Studenti pri Mariboru Din 20; g. Adolf Arko, ravnatelj jetnišnice v Ljubljani D 5. — Iskrena hvala!

**Vesele velikonočne praznike**

želi  
uredništvo in uprava.

**Vabilo**

na

**občni zbor**

zadruga „Samopomoč“ v Žužemberku,  
ki se bo vršil dne 4. maja 1924 ob 10.  
ob sklepčnosti, oziroma pol ure kasneje  
ob vsaki udeležbi.

Dnevni red:

Razdružitev vsled končane likvidacije.

Žužemberk, dne 14. aprila 1924.

**Kernc**  
likvidator.

Tuberkulozni bacili izločajo dvoje tva- rin, ki so jako škodljive organizmu, v katerem bivajo. Prve so mastno - voščene ter učinkujejo na najbližje tkanine v okolici bacila, druge pa se raznašajo s krvjo v ves organizem, to so toksini — strupi.

Kochov bacil živi v zraku, lahko pa ostane dolgo časa virulenten tudi v vodi in zemlji. Solčni žarki ga umore v dveh urah, ultravijolični žarki pa še hitreje (v 10 minutah).

Mraz in vlaga ne vplivata nanj slabo, v toploti pa pogine hitro (ob 95° pogine v 1'). Močna antiseptična sredstva ga istotako uničujejo.

**Kako se prenašajo tuberkulozne kali.**

Najpogosteje se prenaša ta bolezen po dihalih. Bolniki, okuženi s pljučno tuberkulozo, izmetavajo ob kašljanju z izpljunktom Kochove bacile, ki jih potem vdihavajo drugi, zdravi ljudje. Pri nas pa se razširja ta bolezen zlasti po izpljunktih. Ob vsakem koraku vidimo na ulici, v kavarni, šoli, po uradih, po tramvajih itd. vsak dan ljudi, ki neprestano pljujejo na tla ali na pod. Ti izpljunki so seveda jako nevarni za one ljudi, ki zahajajo na take kraje. Posebno pa je nevarno živeti s takim bolnikom v isti sobi; zakaj če bolnik ne pazi na kašljanje in izpljunke, je vse v sobi okuženo s strašno kaljo.

(Dalje prih.)



**ŠIVALNE STROJE**  
**EXCELLA**  
 z 10-letnim jamstvom  
 najfinejši izdelek kupite najceneje pri tvrdki  
**J. GOREC**  
 LJUBLJANA, Palača Ljubljanske kreditne banke

**Najcenejše stare in nove**  
**PISALNE STROJE**  
 kakor tudi vse potrebščine pri  
**L. Baraga**  
 Ljubljana Ljubljana  
**SELENBURGOVA UL. 6/I**  
 Mehanična delavnica (popravljalnica)

Tovarna čevljev Peter Kozina & Komp. izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovejše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana-Breg 20, Aleksandrova cesta 1., Prešernova ulica; Zagreb, Račkoga ulica 3.

### KURIVO

Kurivo, postavljeno na dom, dobijo državni in javni nameščenci od 10. aprila po izjemni ceni in sicer: tona trboveljskega premoga, kosovca Din 425.—, 1 m<sup>3</sup> lepih bukovih drv, razžaganih Din 176.—, proti takojšnjemu plačilu, na obroke pa le potom urada. Naročila sprejema: Ivan Pogačnik, trgovina z drvmi in premogom. Pisarna: Vrhovčeva ul. št. 11 (Tabor).

Za nakup vsakovrstne kuhinjske posode in vsega v železninarsko stroko spadajočega blaga se priporoča firma

**Schneider & Verovšek**  
 Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča tvrdka

**A. Persche**  
 Ljubljana, Pred škofijo 21.

Priporoča se modna trgovina

**A. Šinkovic nasl. K. Soss**  
 LJUBLJANA, Mestni trg 19.

**Fr. Kham**  
 LJUBLJANA,  
 nasproti hotela „Union“  
 Najcenejši in najboljši nakup različnih delikates in špicerije  
**SOLIDNA in TOČNA POSTREŽBA**

**A. & E. Skaberne**  
 Ljubljana.  
 Manufakturna in modna veletrgovina.  
 Solidno blago. Nizke cene.

Priporoča se papirna trgovina

**Ivan Gajšek**  
 Ljubljana, Sv. Petra cesta 2.  
 ki ima po zmernih cenah v zalogi pisarniške, šolske in risalne potrebščine, poslovne in trgovske knjige, bloke itd.  
 Razmnoževalne priprave.

Modna trgovina  
**Peter Šterk**  
 Ljubljana, Stari trg št. 18.  
 se priporoča.  
 Najnižje solidne cene!

**Tvrdka Ivan Perdan nasledniki, Ljubljana**  
 priporoča

**Ciril in Metodove vžigalice.**  
 Dobe se povsod. — Velika zaloga vsakovrstnega špicerijskega blaga po najnižji ceni.

**Oblačilnica za Slovenijo r.z.z.o.z. v Ljubljani**  
 Centralno skladišče in prodaja na debelo v palači „Vzajemne poslovnice“ na Miklošičevi cesti poleg hotela „Union“. — Prodaja na drobno v Stritarjevi ulici št. 5 in na Dunajski cesti št. 29 v hiši „Gospodarske zveze“.  
 Samo prvovrstni češki izdelki! — Pred nakupom si oglejte naše zaloge!

**Gričar & Mejač**  
 zaloga oblek za gospode, dame in otroke  
**samo Šelenburgova ulica 3**  
 LJUBLJANA LJUBLJANA

**Odon Koutny**  
 orodje in tehnične potrebščine  
 Ljubljana, Aleksandrova cesta 7.

**Perje in puh**  
**C. J. HAMANN**  
 Ljubljana, Mestni trg 8.

**Razširjajte „Naš Glas“!**

Ustanovljeno leta 1912.

**Ivan Pakiž**

Ljubljana, Stari trg št. 20.

Velika zaloga vsakovrstnih stenskih in žepnih preciznih ur ter zlatnine in srebrnine.

Na debelo Na drobno na obroke.



**L. Mikuš**

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporoča svojo zalogo

dežnikov in solnčnikov ter sprehajalnih palic.

Popravila se izvršujejo točno in solidno

:: Gostilna pri „Kolovratu“ ::  
 Ljubljana, Pred škofijo št. 14.

Toči najboljša pristna štajerska (ljutomerska) in dolenska vina.  
 Mrzla in gorka jedila vedno na razpolago. Cene zmerne, postrežba točna.

Za obilni obisk se priporoča

**Tomaž Bizilj.**

**Tovariši!**

Priporoča se Vam trgovina s papirjem, pisarniški in šolski potrebščini

**Karol Till,**

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.

(lastnik Gruber in Pokovec).

Prvovrstno blago in zmerne cene.

## LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Centrala: LJUBLJANA - DUNAJSKA CESTA

PODRUŽNICE:

Brežice	Gorica	Metković	Sarajevo
Celje	Kranj	Novi Sad	Split
Črnomelj	Maribor	Ptuj	Trst

Brzjavni naslov:  
 Banka Ljubljana  
 Tel. št.: 261, 413,  
 502, 503 in 504.

SE PRIPOROČA ZA VSE BANČNE POSLE.

**„ZVEZDA“**  
 Ljubljana.

**Kavarna — Restauracija — Vinska klet**  
 s prostranim senčnatim vrtom.

Točijo se pristna štajerska in dolenska — metliška vina, vedno sveže pivo „Union“ in „Žalec“. Sveža gorka in mrzla jedila po zmernih cenah vedno na razpolago.

Dnevno od 17. do 24. ure koncert,

Za obilen obisk se priporočata

Svirá nova ciganska kapela.

**Fran in Roza Krapeš.**